

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1154

av **Cecilia Widegren (M)**

Ersätt högskoleprovet med examens- eller inträdesprov

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över på vilka fler sätt fler skulle kunna ta del av högre studier bl.a. genom att erbjuda fler former av examination samt att se till att detta blir vanligare än i dag att använda som antagningsform och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över på vilka fler sätt fler kan få ta del av högre studier bl.a. genom att dra nytta av digitaliseringsmöjligheter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

År 1977 introducerades det svenska högskoleprovet. Syftet med provet var att bredda rekryteringen så att personer utan gymnasiebetyg men med förutsättningar att klara universitetsstudier skulle få en möjlighet att antas till högre studier. Tanken var att det kunde finnas en inneboende förmåga och lämplighet som inte visats under tidigare studier. 40 år senare kan det nog konstateras att provets syfte inte helt och fullt uppnåtts.

Provet, som kostar både individ och det offentliga en hel del, har snarare blivit ett sätt för samtliga elever att få en ”andra chans” i antagningen till högskolor och universitet. Den som inte gör provet hamnar automatiskt i ett underläge och marknaden har tagit vara på provets regelverk som tillåter upprepade prov genom att tillhandahålla studieguider, kurser m.m. i hur man maximerar sina poäng.

Det visar sig även att det oftare är elever i högre socioekonomisk grupp som gör om provet många gånger för att få högre poäng, så provet har inte den avsedda sociala effekten.

En grundlig studie av Clifford Adelman kom fram till att gymnasiebetyg bättre förutsäger vem som kommer att genomföra en krävande högskoleutbildning än prov som görs vid ett enda tillfälle.

Utöver det ouppnådda syftet blomstrar även fusket och möjligheten att köpa sig till bättre resultat friskt. Många olika metoder brukas och sätter den utjämnande effekten än mer ur spel, där vissa kan mer eller mindre köpa sig till en antagning oavsett kompetens.

I stället för denna rundgång vore det lämpligare att erbjuda olika former av examination, inte minst därför att alla studenter är olika. Exempelvis kan examinationer vara muntliga och skriftliga i kombination, eller också kan ämnesbaserade inträdesprov erbjudas från olika institutioner och lärosäten, för att utröna vilka som på riktigt är mest lämpade. Detta som några exempel, det finns fler. Inte minst är det dags för den digitala teknikens möjligheter att på olika sätt kunna visa sina kunskaper för respektive utbildning.

Det är dags att reformera antagningssystemet till landets lärosäten, så att fler kan få chansen att hamna på rätt utbildning, och därmed få en bättre start i livet.

Cecilia Widegren (M)